

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет технологій та дизайну
Кафедра інженерії та технологій виробництва
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
X Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(25 квітня 2024 року, м. Київ)

КИЇВ 2024

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. - доктор педагогічних наук., професор (відповідальний редактор);
Шевченко В.В. – заступник відповідального редактора, кандидат педагогічних наук,
професор;

Богатов О.І.- кандидат технічних наук, професор;

Володченкова Н.В. -кандидат технічних наук, доцент;

Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;

Гвозд'їй С.П.–доктор педагогічних наук, професор;

Дашковська О.В - кандидат хімічних наук, доцент;

Крутов В.В.- доктор юридичних наук, професор;

Мазепа М.А. – доктор медичних наук, професор;

Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник

Редька І.В.- кандидат біологічних наук, доцент;

Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;

Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник

Постолатій Т.О. - відповідальний секретар.

Затверджено до друку Організаційним комітетом Х Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали Х Всеукраїнської заочної науково - практичної конференції. Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024 . – 169 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Автори статей, 2024
УДУ імені Михайла Драгоманова

17. Володіна К.О., Іващенко М.Ю. Моніторинг стану радіаційного фону на АЕС для захисту населення від небезпечних факторів та надзвичайних ситуацій.....	31
18. Володченкова Н.В., Накемпій О.К. Удосконалення методики моніторингу ризиків робочого простору металургійного підприємства.....	32
19. Ворона Ю.О. Психологічний захист населення.....	34
20. Воронцова Е.В. Критерії ефективності реабілітації осіб, постраждалих від війни.....	35
21. Гончаренко М.О., Кіраль М.В., Лоїк В.Б. Забезпечення захисту населення, дезактивація при надзвичайних ситуаціях з радіоактивними опадами.....	38
22. Городецький І.М., Мазур І.Б., Сафонов С.А. Використання платформи АСУ для вивчення модуля «Цивільний захист».....	39
23. Городецький І.М., Тимочко В.О., Мазур І.Б. Оцінка рівня небезпек і запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного характеру.....	40
24 Грайворонська І. В., Грайворонський О. В. Психофізіологічні проблеми населення в умовах стресових і надзвичайних ситуацій.....	41
25. Григоренко В. А. Організаційно-педагогічні особливості безпеки життєдіяльності при навчанні основам робототехніки у закладах позашкільної освіти України.....	42
26. Гуньо І.С., Карайкозін А.Ю., Нагоркін Я.В. Використання геоінформаційних систем для моделювання надзвичайних ситуацій.....	43
27. Дашковська О.В., Коломоєць Г.А., Погребняк В.П. Українська вища освіта: протидія викликам воєнного стану.....	44
28. Дегтярьов О.Д., Рябчук К. В. Підвищення екологічності пересувних енергетичних установок під час військового стану.....	46
29. Дідик В.В. Інформаційні небезпеки у соціальних мережах.....	47
30. Дорошенко М.В. Екологічні наслідки військових дій.....	48
31. Євтушенко Є.Д, Заповловський М.Й., Пономаренко О.І. Формування безпеки через інформаційно – комунікативні технології в освітньому процесі.....	49
32. Євтушенко Н. С., Мезенцева І.О., Мезенцев С.М. Комплексний підхід до безпеки в освітніх закладах: роль менеджерської освіти.....	50
33. Євтушенко Н. С., Твердохлєбова Н. Є. Безпека та захист людини у соціотехнічному контексті.....	51

Показниками відновлення соціального функціонування є поновлення існуючих соціальних контактів та встановлення нових.

В наших подальших дослідженнях ми плануємо визначити маркери для коректної діагностики актуальних станів.

Список інформаційних джерел

1. Наталія Ломоносова. Соціальний захист у повоєнній Україні: час змінювати підходи: [Соціальний захист у повоєнній Україні: час змінювати підходи | Cedos](#)
2. Тривожність під час війни: шляхи терапії: [Тривожність під час війни: шляхи терапії \(health-ua.com\)](#)
3. РЕАГУВАННЯ НА ВІЙНУ В УКРАЇНІ: [Реагування на війну в Україні – Товариство Червоного Хреста України \(redcross.org.ua\)](#)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ, ДЕЗАКТИВАЦІЯ ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ З РАДІОАКТИВНИМИ ОПАДАМИ

Гончаренко М.О., Кірраль М.В., Лоїк В.Б.

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
mariya_honcharenko@ukr.net*

Ядерний вибух характеризується процесом швидкого звільнення великої кількості внутрішньоядерної енергії в обмеженому обсязі, вивільнення інтенсивного світла, імпульсу тепла, опромінення та вибухової хвилі. У багатьох випадках додаткові ефекти включають залишкове опромінення у вигляді радіоактивних опадів і електромагнітного імпульсу. Основним ефектом ядерної детонації є вибухова хвиля, що створюється вогненною кулею, що швидко розширюється. Вибух часто вимірюється надлишковим тиском, який він створює. Поблизу детонації надлишковий тиск надзвичайно високий, коли тисячі кілограм на квадратний сантиметр поширюється в усіх напрямках від детонації, спочатку швидше за швидкість звуку. За межами кількох кілометрів вибухова хвиля проходить приблизно півтора кілометри кожні п'ять секунд. Опромінення від ядерних вибухів класифікується або як початкове опромінення, яке виникає протягом першої хвилини, або як залишкове опромінення, яке продовжується після вибуху. Початкове ядерне опромінення виходить безпосередньо від детонаційного пристрою і швидко зменшується з віддаленням від нульової точки; початкові радіаційні втрати, ймовірно, будуть мінімальними за межами приблизно кілометра від нульової точки.

Залишкове опромінення випромінюється двома типами радіоактивного забруднення: продуктами активації та продуктами поділу. Продукти активації утворюються, коли початкове опромінення від вибуху взаємодіє з навколишніми, роблячи їх радіоактивними. Згодом ці радіоактивні матеріали випромінюють залишкове опромінення під час розпаду. Продукти поділу – радіоактивний матеріал, який утворюється, коли ядра урану .

У зонах опадів зовнішнє радіаційне опромінення може бути серйозною проблемою для здоров'я. Високі дози опромінення можуть викликати гострі наслідки для здоров'я (що проявляються через короткий час), включаючи смерть. Одним із довготривалих наслідків радіації може бути підвищений ризик раку. Зведення до мінімуму радіаційного опромінення є важливою політикою та метою реагування як для служб реагування, так і для населення. Як правило, доза радіації, отримана протягом тривалого періоду часу, з меншою ймовірністю матиме наслідки для здоров'я, ніж якщо така сама доза була отримана протягом короткого періоду часу.

Попередження про загрозу ядерного вибуху надається безпосередньо, найефективнішою можливістю врятувати життя буде потрапити в надійне укриття для захисту від початкових наслідків вибуху. Навіть, якщо ви не встигли в укриття та потрапили під радіоактивні опади, ще є можливість уникнути значних ризиків для здоров'я. Для цього потрібно швидко знайти укриття та зняти з себе одяг (якщо немає можливості повністю переодягтися, то можна зняти верхній шар одягу). Основні заходи зісамодезактивації: зняти забруднений одяг і взуття та помістити їх у пакет; обмити тіло теплою водою; використовувати тканину, губку, м'яку щітку для очищення шкіри або одягу; почати із м'яких засобів, таких як мило та вода; тримайте матеріали подалі від очей, носа, рота та ран; уникайте подряпин, опіків або пошкоджень шкіри.

Дезактивація полягає в методі самознезараженню, так як зняття верхнього одягу, прийняття душу та видалення щіткою часточок, що випали є ефективними способами самозахисту. Слід використовувати такий метод, коли уражене населення залишає зону підвищеної небезпеки або заходить в укриття. Пріоритетність заходів дезактивації в перший день зменшує опромінення краще, ніж відстрочена, навіть більш ретельна дезактивація. Вплив радіоактивних опадів можна ефективно звести до мінімуму, укритись у достатньо захисній споруді одразу після ядерного вибуху та залишаючись в безпечному укритті від радіоактивних опадів протягом щонайменше 24 годин.

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ АСУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ МОДУЛЯ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

Городецький І.М., Мазур І.Б., Сафонов С.А.

*Львівський національний університет природокористування
ivanhor@i.ua*

З початком війни значно зросла роль цивільного захисту, як комплексу заходів, спрямованих на захист населення, територій, майна, матеріальних і культурних цінностей від надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій, запобігання виникненню і ліквідацію їх наслідків, надання допомоги постраждалим, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки [1].

У закладах вищої освіти для здобувачів різних спеціальностей викладають дисципліни, які містять модуль «Цивільний захист». Програма модуля передбачає вивчення таких традиційних тем, як Нормативно-правова база цивільного захисту за сучасних умов, Основні принципи і способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях, Оцінювання та прогнозування наслідків викиду небезпечних хімічних речовин під час аварій на об'єктах господарської діяльності, Моніторинг і прогнозування становища у надзвичайних ситуаціях та захист персоналу, Основи стійкості роботи на об'єктах господарської діяльності в надзвичайних ситуаціях, Основи організації рятувальних і невідкладних робіт в надзвичайних ситуаціях, Планування заходів цивільного захисту та підготовка населення до дій у надзвичайних ситуаціях та ін. Варто окремо зазначити, що на деяких освітньо-професійних програмах здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня відсутня дисципліна чи модуль, під час якої вивчають зазначені теми, що у час війни є значним недоліком підготовки фахівців.

Після повномасштабного вторгнення у лютому 2022 р. в Україні постійно виникають ситуації практичного застосування знань з цивільного захисту, додалися нові загрози на територіях прилеглих, так і, віддалених від лінії фронту – бомбардування, ракетні та артилерійські обстріли, атаки ударними безпілотними літальними апаратами, зростає забруднення від мін та інших вибухонебезпечних предметів. Відповідно різко зросла

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ
УКРАЇНИ**

Матеріали

**X Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(25 квітня 2024 року, м. Київ, УДУ імені Михайла Драгоманова)**

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 25.05.2024 р.
Формат- 60X 84/16
Ум.- друк. Аркушів- 10,1
Друк цифрований. Папір офсетний.
Гарнітура Times ET
Наклад – 100 прим. Замовлення № 163